

OBSAH

Úvod	11
1 SMRT A UMÍRÁNÍ.	17
1.1 Proměny vztahu ke smrti	17
Byla v minulosti smrt ochočená?	17
Skrývání, medikalizace a tabuizace smrti	22
1.2 Demografické údaje o smrti	29
Teorie epidemiologického přechodu	29
Naděje dožití žen a mužů	32
Nejčastější příčiny smrti	35
Místa úmrtí	38
1.3 Dobrá smrt	39
Dobrá smrt v západních společnostech druhé poloviny 20. století	39
Aktuální vnímání dobré smrti v českém prostředí.	40
1.4 Vnímání smrti v současnosti	44
Smrt osudová či náhodná?	44
Význam smrti očima současných věřících.	55
Pojímání smrti a zkušenosti se smrtí blízkých mezi nevěřícími	61
2 PŘEDSTAVY O POSMRTNÉM BYTÍ ČI NEBYTÍ	67
2.1 Pohled zpět na křesťanský základ	68
Smrt ve Starém zákoně	69
Smrt v Novém zákoně	71

2.2 Rozšíření víry v posmrtné bytí na počátku třetího milénia	75
O (ne)víře v posmrtný život v české společnosti	75
Evropské srovnání	81
2.3 Představy o posmrtné existenci	88
Vzájemný vztah živých a (duchů) zemřelých	94
Věčný život římských katolíků	98
Život u Boha pro protestanty z ČCE	101
Nová země pro všechny svědky Jehovovy	103
Reinkarnace a návrat ke Krišnovi pro jeho oddané.	105
3 POHŘBÍVÁNÍ A POHŘEBNÍ RITUÁLY.	109
3.1 Pohřební rituály	110
3.2 Od pohřbívání do země ke kremaci.	118
Běžný pohřeb na přelomu 19. a 20. století	120
Zavádění kremace a argumenty kremačního hnutí.	124
Budování krematorií a vzestup počtu kremací v českých zemích	131
Mezinárodní srovnání rozšíření kremací	141
3.3 Náboženské pohřební obřady	145
Pohřební obřady římských katolíků	146
Pohřební obřady protestantů z Českobratrské církve evangelické.	153
Pohřební obřady svědků Jehovových.	157
Pohřební obřady oddaných Krišny	161
3.4 Sekulární pohřební obřady	166
Sekulární pohřební obřady v první polovině 20. století	166
Občanské pohřební obřady v období komunismu	169
Současná podoba sekulárních pohřebních obřadů	174

3.5 Preference typu pohřebního obřadu v současné české společnosti.	180
Vliv pohlaví, vzdělání a věku	180
Vliv náboženské praxe a přesvědčení o posmrtném životě	184
Vliv místa bydliště (velikost obce a region)	186
Shrnutí	189
3.6 Zastoupení jednotlivých typů pohřebních obřadů.	190
Pohřbení bez obřadu či s obřadem	191
Sekulární a církevní obřady	196
Obřady bez proslovu	197
Kremace či uložení do země.	199
3.7 Význam pohřbu a jeho absence	202
Význam přikládáný pohřbu	202
Kritika pohřebních obřadů	206
Absence pohřebních obřadů.	208
4 POHŘEBNÍ SLUŽBY, SMUTEK A TRUCHLENÍ.	219
4.1 Pohřební služby	219
Historický úvod.	219
Moderní pohřební služby – příklad hlavního města Prahy	221
Fungování pohřebních firem v současnosti	225
Hřbitovní služby	231
4.2 Hřbitovy a místa uložení ostatků	232
Hřbitovy v minulosti	232
Rozšíření možností uložení ostatků v souvislosti s kremací.	236
Současné hřbitovy	242
Navštěvování hřbitovů či míst s ostatky	244

4.3 Smutek a truchlení	250
Kulturní podmíněnost emocionálních a behaviorálních složek truchlení.	250
Období smutku a skrývání emocí.	254
Truchlení a náboženství	259
Pomoc pozůstalým	264
4.4 Pomníčky u silnic obětem dopravních nehod	268
Formální regulace výskytu	271
Pomníčky jako materiální objekty	274
Připomínané osoby a tvůrci pomníčků	277
Příběh jednoho pomníčku.	279
Významy a poselství	282
Makrosociální vysvětlení příčin rozšíření nového fenoménu.	293
Závěr	297
Summary	303
Literatura	309
Přílohy	321
Zkoumané náboženské skupiny.	321
Použité výzkumy	332
Seznam citovaných informátorů	345
Seznam použitých zkratk.	347